

Epätieteilijöiden kylmänä kivenä hirmuliskon kivettynyt silmämuna

Jaakon päivän kylmän kiven heitto tapahtuu 25.07.2023 kello 12:00 ja paikkana on Presidentinlinnan edustalla oleva merivesiallas. Se sijaitsee Kauppatorin kupeessa linnan pääsisäänkäyntiä vastapäätä kadun toisella puolen. Suomen Epätieteellinen Seura nouti kylmänä kivenä käytettävän hirmuliskonliskon kivettyneen silmämunan Kanadassa sijaitsevalta jäiseltä Mount Logan-vuodelta .

Kanadan Ykonissa sijaitseva Mount Logan on Kanadan korkein vuori. Se on 5 950 metriä korkea ja se tunnetaan kylmästä ilmanalasta. Pakkasta voi olla joskus liki 80 celsiusastetta, mikä on kilokaloreina tasan sata. Suomen Epätieteellisen Seuran retkikunta kiipesi ulkomaankoordinaatti Pentti Myllärin johdolla vuorelle noutamaan sieltä tämän vuoden kylmää kiveä. Kapuamisessa ja tietä neuvomassa oli apuna paikallisen alkuperäisasukasheimon paljasjalkainen edustaja. Lähistöllä majailevan heimon perimätiedon mukaan vuorella oli kivettyneen hirmuliskon raato. Vuorelle kiipeilevä tarvitsee kylmyyttä vastaan napavarustuksen, jottei napa hyydy ja kylmä mene luihin ja ytimiin. Huipulle suunnitetaan vatupassin avulla kohti ylämäkeä ja paluumatkalla suunnataan alamäkeen. Kompassista ei ole vuorella mitään hyötyä, koska sen neula pyörii seudulla majailevan heimon perimätiedon mukaan villisti.

Retkikunta löysi sondiensa avulla vuorenrinteen ikijäähän kyljelleen hautautuneen liskonraadon. Se oli aivan jäykkä ja kankea. Olihan se kivettynyt miljoonia vuosimiljoonia sitten ja maannut aloillaan ikiajat. Retkeläiset kaivoivat raadon esiin jäähakkujensa avulla ja irrottivat sen päästä silmämunan. Mukana oli turvallisuussyistä radonmittari, jolla raadon säteilyä voitiin tarkkailla. Viisari ei kuitenkaan värähtänyt. Toimenpiteen jälkeen silmäkuoppa ammotti tyhjänä kohti vuoren yllä kaareutuvaa tummaa, mutta tähtikirkasta taivasta. Ulkomaan koordinaatti sujautti silmämunan rinkaansa ja muut retkikunnan jäsenet peittivät raadon jäämurskalla ja lumella ja tamppasivat paikan kutakuinkin entiselleen. Mukana ollut paikallisen heimon edustaja piti lopuksi seremonian lepytelläkseen vuorella asuvaa maahista, jottei se potkaisisi paluumatkalla retkikunnan niskaan lumivyöryä.

Retkikunta pääsi vuorelta alas turvallisesti. Paikallinen heimo majoitti retkikunnan jäsenet lepuuttelemaan jäseniään valmiiksi pystytettyihin tiipihieihin. Ne näyttivät lapinkodilta ja tuntuivat mukana olleiden mukaan kotoisilta. Lattialle oli levitetty karhujen ja ilvesten taljoja ja nukkumaan mennessä saattoi ylleen vetäistä pehmeäksi parkitun karibunnahan. Taustamusiikkina soi Kääräjän Cha Cha Cha ja Marion Rungin Tipitii. Tarjoilu pelasi. Retkikunnan jäsenet saivat syödäkseen mannapuuroa. Mutta tullilientä ei tarjoiltu, koska se sekoittaa vatsan – ja Kanadassa oli tuolloin sitä paitsi metsäpalovaroitus. Metsän reunaan oli pystytetty riuku ja sen vieressä oli kyltti, ettei palavaa tavaraa saa riu'ulta luontoon heittää.

Matkalaiset palasivat Kanadasta Suomeen lentokoneella. Tätä tarkoitusta varten epätieteilijät olivat vuokranneet kuljetusyhtiöltä yksityiskoneen. Kivi kulki matkassa kylmäkontissa ja retkikunta sai matkustaa koneen etuosassa. Istuimina toimivat Alvar Aallon suunnittelemat kätevästi päällekkäin pinottavat keittiöjakkarat ja turvavöinä käytettiin irtoliinoja. Niillä matkustajat kiinnittivät toisensa yhdeksi nipuksi. Tulli oli saanut vihiä retkikunnan matkassa olleesta hyisestä silmämunasta ja totesi, että on teillä munaa.

Kylmä silmämunakivi saatiin muilutettua tullin läpi ongelmitta ja nyt se odottaa eräässä Espoon Otaniemessä sijaitsevassa, lähes absoluuttisen nollapisteen vieressä olevassa komerossa heittoa mereen. Silmämunakivi on tutkittu tarkoin ja sen verkkokalvolle näyttäisi olevan tallentunut näkymä muinaisesta ja kadonneesta maailmasta. Pupilli on aaposen auki ja silmä näyttää katsovan kohti parempaa tulevaisuutta. Epätieteelliset tutkijat havaitsivat silmän sisältä elonmerkkejä ja röntgenkuvassa näkyi, että siellä olikin toivon kipinä.

Epätieteilijöille jäi jäljelle vain yksi avoin kysymys: kumpi oli ensin – Munada vai Kanada.

Lisätietoja antavat pyydettyessä seuran puheen ja toiminnan johtaja Jaako Koskinen, puh 0500 540 111 ja vappumestari Antti Pohjolan-Pirhonen, puh 040 547 1889. Katso myös www.epätieteilijat.fi